

Slávnosť Krista Kráľa

Jn 18, 33b - 37

24. november 2024

Milé sestry a bratia v Kristovi

V poslednú nedeľu pred adventom slávime každý rok sviatok Krista kráľa. V našich kostoloch zvykneme v tento deň znovu a znovu počúvať teologický výklad tohto nie príliš zrozumiteľného pojmu - Krista Kráľa, božieho kráľovstva. Z hodín občianskej výchovy máme termín kráľa a kráľovstva spojený s monarchiou, autokraciou - ako s formou najvyššej moci. Ale treba povedať, že božie kráľovstvo nie je monarchiou. To by bolo devalváciou božieho kráľovstva: chápať Krista ako monarchu by znehodnotilo všetko jeho snaženie, všetko to, čomu nás on učí. Božie kráľovstvo je naopak kráľovstvom lásky, pravdy a ozajstného pokoja. Láska, pravda, ozajstný pokoj nestoja na jednom človeku - vodcovi, despotovi, ktorý ho má nastoliť, ako si to dnes naivne mnoho ľudí predstavuje. Láska, pravda, pokoj sú hodnoty, ktoré stoja na skutočnom dialógu, na ozajstnom vzťahu, nie na moci, na poklonkovaní. Ježiš Kristus nám pripomína, že láska, pravda, ozajstný pokoj nie sú založené na vonkajšej poklone, na vonkajšom vzdaní úcty. Dokonca v Ježiš Kristus samotný, keď ho chceli krajanovia spraviť kráľom, túto ponuku odmietol.

Aj dnešný dialóg s Pilátom, ktorý sme čítali v evanjeliu nás uisťuje, že Ježišovo kráľovstvo nie je odtiaľto, nie je z tohoto „súdka“. Ježiš sa aj pred Pilátom odvoláva na kráľovstvo pravdy. Prečo? Čo tým chcel povedať aj pre nás? Vieme, že pravda sa nedá odhlasovať v parlamente, či na obecnom zastupiteľstve - pravda sa nedá nariadiť, pravda je niečo náročnejšie - pravda je to, čo hľadáme svojim životom. Pravda sa deje vo vzťahu medzi ľuďmi, alebo aj vo vzťahu medzi človekom a Bohom. Pravda sa deje v rozhovore, v ktorom nehľadáme len potvrdenie samých seba, svojej moci - ako sa o to snažia politici. K pravde sa nepribližujeme hľadaním pohodlnej väčšiny, ale ozajstným hľadaním toho druhého - či už človeka, alebo Boha.

Je isté, že Ježiš nepotrebuje od nás ľudí ani od cirkvi hodnotu kráľa. A ani my kresťania úprimne povedané tiež nepotrebujeme kráľa - s tým by sme mali v dnešnom svete len problém, pretože kráľovstvá sa už nenosia. Všetci cítime, že kresťanstvo je niečo krajšie ako monarchia, moc - niečo čo nás môže a má inšpirovať náš skutočný život. Na druhej strane ale cítime, že aj napriek tomu dnešný sviatok Krista Kráľa má svoj význam. Predovšetkým symbolický. Preto sa nemusíme príliš namáhať s teologickými výkladmi božieho kráľovstva, veď vieme, že sa nejedná o objektívnu reč, ktorou zvykneme označovať vonkajšie objekty. Božie kráľovstvo vyplýva z niečoho vnútorného - z nášho vzťahu k svojmu „kráľovi“ - z toho, čím nás inšpiruje.

Skeptického a pragmatického Piláta, ktorému akoby vypadli z oka aj dnešní politici, zaujímalo len, či toto nové kráľovstvo neohrozí jeho vlastnú moc, výhody a výsady spojené s mocou. Preto ho, rovnak ako dnešných Pilátov Ježiš upokojuje slovami: „neboj sa - moje kráľovstvo nie je odtiaľto.“ Ale pozor: to neznamená, že Ježišovo kráľovstvo je vecou akéhosi druhého sveta, alebo že je vecou nášho súkromného náboženského „vyžitia“, či vyžívania sa. Skôr by Ježišovo kráľovstvo - ak ho naozaj prijme - malo premieňať svet a v istom ohľade aj mocenské pomery. Hoci božie kráľovstvo v Ježišovom prípade bolo ukrižované a usmrtené - a je také často aj dnes - nakoniec spolu s Ježišom má schopnosť prejsť k novému životu. To je asi tá najväčšia hodnota Ježiša, nášho symbolického kráľa - že nás učí prejsť aj cez smrť. A dáva tak nádej aj pre dnešnú dobu.

Ježišova schopnosť prechádzať cez smrť je aj zdrojom radosti evanjelia. V dnešný sviatok si musíme pripomenúť, že Ježiš sa ako kráľ nesnaží - podobne ako iní vládcovia - obráť nás o radosť, obráť nás o vnútornú energiu, navodiť smútok a nostalgiu (preto aby sa mu ľahšie vládlo)

ale snaží sa v nás vzbudiť nové sily, novú tvorivosť. Oproti smútku, ktorý systematicky šíria mocní tohoto sveta nám Ježiš Kristus ponúka radosť - radosť svojho kráľovstva. To je niečo, čo nenahradia žiadne veci na svete, hocako lesklé by boli - to je niečo, čo otvára budúcnosť. Bolo by zlé, ak by sme už ani v cirkvi nedokázali vyjadriť túto radosť zdieľať, ak by sme ju nedokázali žiť - prípadne: ak sme aj my už stávali len na smútku.

Vzdajme dnes úctu Kristovi, ktorý premieňa naše srdcia, ktorý nás - obrazne povedané - chce nakaziť svojou radosťou k tomu, aby sme pracovali na budovaní lepšieho sveta. Poďakujme sa mu a snažme sa jeho štafetu niesť ďalej.